

Odrobaczanie jest konieczne i opłacalne.

Odrobaczanie jeleniowatych jest ważnym zabiegiem, szczególnie w przypadku zwierząt korzystających z pastwisk. Choroby pasożytnicze, choć często występują w formach subklinicznych, generują straty zarówno pod względem wydajności mięsnej, dlatego odrobaczanie należy wykonywać nie tylko regularnie, ale i prawidłowo.

Przede wszystkim nie należy odrobaczać zwierząt w ciemno, szczególnie jeśli mamy większe stado. Powinniśmy wykonać badanie parazytologiczne kału, co możliwe jest w większości gabinetów weterynaryjnych. Do badania przygotować należy próbkę zbiorczą, czyli pobrać niewielką ilość kału. W badaniu najlepiej uwzględnić kilka grup produkcyjnych, czyli pobrać próbki od kilku cieląt, łań i byków, tak żeby próbka była jak najbardziej reprezentatywna. Oczywiście najlepiej przebadać całe stado, jednak w niektórych przypadkach jest to nierealne lub niepotrzebne. W dużym stadzie do przygotowania reprezentatywnej próbki nie jest konieczne pobranie materiału od każdej sztuki, np. przy 20 sztukach przebadane powinno zostać przynajmniej 6-8 zwierząt. W przypadku większych stad należy pamiętać, żeby badaniem objęte było przynajmniej 10 proc. stada – mówił.

Jak podkreślił ekspert, kał najlepiej pobierać bezpośrednio z odbytu, ponieważ próbka materiału, który przeleżał jakiś czas na pastwisku może być zanieczyszczona jajami lub larwami owadów niebędących pasożytami Jeleniowatych. Natomiast bez odłowni może to być trudne. Alternatywą dającą większą wiarygodność badania jest pobranie świeżego kału od zwierząt które dopiero co się podniosły przy założeniu że w miejscu gdzie odpoczywały została rozścielona świeża słoma.

Ważne jest również, żeby przed dostarczeniem pobranego materiału do laboratorium czy gabinetu weterynaryjnego dobrze wymieszać zebrane próbki. Laborant powinien to zrobić, ale jeżeli jednak tego nie robi to otrzymamy wyniki tylko dla sztuki, której kał był akurat na wierzchu próby zbiorczej. Pobrany materiał może być przechowywany w lodówce, ale najlepiej przekazać go do badania od razu po pobraniu.

Należy też zwrócić uwagę, aby badanie kału obejmowało badanie techniką flotacji, sedymentacji oraz rozmazu bezpośredniego kału, ponieważ nie każda z tych metod wskaże wszystkie pasożyty obecne w stadzie. Larwy nicieni płucnych mogą zostać wykryte w rozmazie bezpośrednim kału i sedymentacji, ale we flotacji już nie. Zaś jaja motylicy wątrobowej czy przywry jeleniej w technice sedymentacji będą wychodziły w największej ilości, a w pozostałych technikach w mniejszej lub wcale, dlatego ważne jest przeprowadzenie badania wszystkimi trzema technikami. Po uzyskaniu informacji na temat pasożytów obecnych w danym stadzie możliwe jest przygotowanie planu odrobaczania.

Istnieją pewne ogólne zasady, które należy zachować w czasie odrobaczania, zaś drugą kwestią są konkretne wskazania odnośnie zwalczania konkretnych gatunków pasożytów. Wiedząc z jakimi pasożytami mamy do czynienia możemy wprowadzić odpowiednie systemy profilaktyki, które zapobiegą kolejnemu zakażeniu czy przerwą łańcuch namnażania się danego pasożyta w środowisku i takie specyficzne kwestie należy uwzględnić dla każdego stada. Na przykład w sytuacji występowania na pastwisku miejsc podmokłych lub sadzawek, które zapewniają motylicy wątrobowej

idealne warunki do przechodzenia dalszych form cyklu rozwojowego i zakażenia naszego stada, np. jeżeli pobiera ono rośliny rosnące w okolicach sadzawki lub pije z niej wodę, stworzenie czystych poidel i ograniczenie dostępu do takiej sadzawki może w większości wyeliminować problem motylicy wątrobowej w stadzie. Przy każdym gatunku pasożyta działania będą inne, dlatego konieczne jest wykonanie badania kału.

Pierwsze odrobaczenie powinno być wykonane po zgonieniu bydła z pastwiska, czyli po zakończeniu sezonu pastwiskowego, a drugie odrobaczenie należy przeprowadzić na przynajmniej 3-4 tygodnie przed rozpoczęciem nowego sezonu pastwiskowego. W ten sposób wykonując odrobaczenia z biegiem czasu oczyszczamy pastwisko.

Bardzo ważne jest odpowiednie dobranie preparatu, musimy mieć na uwadze, że odrobaczanie odrobaczaniu nie jest równe. Właściwy preparat wskazują wyniki badania kału. Np. nicienie żołądkowo-jelitowe będziemy zwalczać preparatami z iwermektyną lub jej pochodnymi. Oczywiście możemy sięgnąć po albendazol, ale jest to środek droższy. Jednak poza wyższą ceną działa on również na motylicę wątrobową i tasiemce, na co iwermektyna nie działa. Za to iwermektyna zwalcza gza bydlęcego, na którego nie działa albendazol. W związku z tym musimy mieć świadomość tego z czym borykamy się w swoim stadzie, bez tego nasze działania mogą być bezsensowne. Sięganie po iwermektynę, gdy naszym największym problemem jest motyllica wątrobowa jest pozbawione sensu. W takiej sytuacji trzeba zastosować albendazol albo iwermektynę, ale z klorsulonem i dopiero wtedy mielibyśmy zapewnione przeciwdziałanie namnażaniu się niektórych przywr. W przypadku tasiemców iwermektyna nie odrobaczy właściwie i niezbędne jest sięgnięcie po droższy albendazol – dodał.

Preparatów na rynek dostępna jest cała gama, ale uwagę musimy zwracać nie na nazwę preparatu, a na znajdujące się w nim substancje czynne, ponieważ chodzi o to, żeby odrobaczyć dwoma różnymi substancjami aktywnymi, a nie dwoma różnymi preparatami, które mogą być tym samym środkiem tylko pod różnymi nazwami handlowymi.

Odrobaczenie jesienne i wiosenne najlepiej przeprowadzać dwoma różnymi substancjami czynnymi. Dobrze też okresowo je zmieniać. Wiele się mówi o rosnącej oporności bakterii na antybiotyki, ale pasożyty też wykazują coraz większą oporność na pewne substancje odrobaczające, więc warto je zmieniać lub przeprowadzić badanie kontrolne i sprawdzić, czy odrobaczanie przynosi oczekiwane rezultaty – informował ekspert. – Oczywiście w sezonie pastwiskowym można odrobaczać silnie zarobaczone sztuki wymagające odrobaczenia interwencyjnego. Należy pamiętać, że odrobaczanie jest konieczne i opłacalne.

Najbardziej korzystne jest odrobaczanie całego stada równocześnie co wymusza na nas dobranie odpowiedniego preparatu również pod kątem okresu karencji.